

Ribera (xxvii, 98.22) i a Fondegulla (xxx, 1.16).

Coma dels Tres Pilús i Piló Roig - Piló Blanc, turons en el trifini Perestortes - Baixàs - Sant Esteve (Coromines, 1960).

Sengles partides *Els Pilós*, a Sant Feliu d'Amont 5 (xxvii, 95.19) i al Soler (xxii, 41.9).

Mas de Pilons, a la Vall d'Alba (xxviii, 1668.23). *La Era dels Pilons*, a Cocentaina (xxxiv, 42.8).

El Pilonet, tossal, a Vilavella (xxix, 189.16).

ETIM. En toponímia *Piló* s'aplica sovint a un gros 10 molló que marca un cim o un altre indret notable (DECat. vi, 737a1-2; b45-60). J.F.C.

EL PILS

Gran pla i vall alta en el te. de Rabós d'Empordà, vora les deus del riu de l'Orlina, prop de la r. d'Espolla, un o 2 k. abans d'arribar al Coll de Banyuls (1958, xxii, 83.21 i 26, 87.9, 72.6). Ha de ser derivat del verb rossellonès *pilsar* 'trepitjar raïm en el trull de les vinyes etc.'. Deuria haver-hi un trull, en aquesta zona del «xarel·lo eixebrat de Vilamaniscle, el vi ranci de Llançà i la garnatxa de Roses», que són per a Pere Coromines la xxx entre *Les Gràcies de 25 l'Empordà*. A l'altra banda del Coll de Banyuls, hi ha els tinells de pilsar, que documenta Desplanque en els *Arch. de Tuïr*; *pilsar* en docs. ross. 1348, 1386 i 1463 (*InvlC*); Jos. S. Pons torna a cantar la figura del *pilsaire* en *Canta - Perdiu*, p. 8, que ja havia estereotipat Pau Berga: «el *pilsaire* tot dret, com rector dins la trona / enfangassa sos peus dintre els raïms del trull. /---».

PILZÀ

Poble i antic municipi de la Baixa Ribagorça. L'any 1972 va ser agregat a Benavarri.

PRON. POP. *pilsà* (5 vegades), *pilzà* (3) amb θ 40 interdental, *pilzà* (4). Aquesta darrera pronúncia a Corçà, a Boix, a Blancafort i a Sant Orenç, tots ells pobles on no parlen apitxat; amb interdental a tres pobles on no distingeixen sorda de sonora, però tenen la z castellana; a Pilzà mateix i en els altres 45 pobles on es va recollir la pronúncia *pilsà*, no tenen aquest fenomen i apitxen la z.

DOC. ANT.: 1058: *Pilzano* (bis) (*Liber feud.*, i, 145); 1063: *Pinzan* (bis) i *Pilzani* (1 vegada); 1066: *Pinçan*; 1067, 1072: *Pilzano*; 1076: *Pinçano*; 1130: *Pinzano*; 50 1131: *Pinzano* o *Pinciano* (2 versions del mateix document); 1236: *Pinzano*; 1620: *Pilza*.

ETIM.: Aebischer, que cita solament la menció *Pinciano* de 1131 i el localitza per un malentès en el Camp de Tarragona (*Ét. de top. cat.*, 121), parteix del 55 nom de persona llatí PINCIUS. És clar que la forma

amb N ha d'ésser tradicional i antiga, i que la -l- s'explica per dissimilació en l'etapa *Pinzan* > *Pilzan*. Però la z sonora i interdental no pot venir de CI ni de S i sí solament de TI intervocàlic. Per tant cal separar de *Pinçac* (agregat de Mieres) i del seu diminutiu *Pinsague* (Haute. Garonne), així com *Pieussac* i *Pieusse* de l'Aude (aquest *Pinciano* el 1226, *Puncianum* el 1119) i partir de PINNETIANUM derivat de PINNETIS (Schulze, *Zur Gesch. lat. Eiggenn.*, 31). Encara que la l llatina fos breu, com és probable, la i catalana fóra regular davant el grup complex *ndz*, cf. *dins* de INTUS, cat. ant. *intrar*, etc.

Pil·larí, V. vol. i, 331 *Pillat*, V. -*Lada Pimorenes*, 15 V. *Pimorent Pimpí*, V. *Pampa Pintes*, Vall de-, V. *Pentina*

PIMORENT

(Més aviat que Puimorèn), nom del Port entre Cerdanya i l'alt Llenguadoc (valls de Foix i alt Arieja), 1931 alt.: en la carena dels Pirineus, entre Andorra i el Carlit.

PRON. LOCAL: *pimurén*: a Portè en diuen «el Port» i prou, però el nom propi hi és usual, per designar les partides de *pimurén* i «Solà de *pimurén*» que es travessen baixant del Port cap a Portè (1959, xxiii, 89, 91); a Porta ho pronuncien igual parlant del «Men- 30 der de *pimurén*» (xxiii, 81).¹

També existeix la pronúncia *Puimoren(t)* a Cerdanya i tot, però no tradicional, ni pròpia de la gent vella del país; recordo haver-ho oït així a gent de Puigcerdà i excursionistes i erudits més o menys 35 coneixedors del país. Verdaguer escrivia al Mq. de Comillas «me preparo a hacer una ascensión al Carlit o a *Puimorén*» (1880, *Exc. i Soj. de Verdaguer en el Pir.* 25); el 1884 desaconsella a Collell una anada «a *Puimorén*» (*Epist.* iv, 170).² Però recordo que Narcís Oller i Casac. usen també la forma *Pimorén*. El que cal assegurar, sense restriccions, és que és arbitrària i abusiva la forma *Puy-morens* amb -s de les guies i mapes francesos, deguda a l'escandalós menyspreu dels francesos pels drets de les altres llengües, puix 45 que en la d'ells la -s no és més que un caragolet gràfic que no es pronuncia (d'on llurs grafies *Prades* per *Prada*, *Coustouges* 'Costoja', *Lourdes* etc.)³

MENC. ANT. 1034: «de *Pimaurent* et de *Martinala* entró ad *Arrestad* e --- entró a *Sauret*» (*Hist. Lgd.* v, 406): testimoni de valor excepcional, no sols com data la més antiga, sinó com a occità, llengua que ha conservat l'au etimològic, i per tant té força extraordinària en el problema etimològic: *Sauret* és al damunt mateix de Tarascó, a la confluència del riu Arieja amb el d'Auzat i Vicdessòs, més de 30 k. lluny del Port de Pimorent: allí és on s'acaba l'alta vall de